

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10Co/17/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813201790
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8813201790.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tótha a členov senátu JUDr. Petra Sama a JUDr. Jozefa Škraba v právnej veci žalobcu: Secapital S. á.r.L., so sídlom 2 Avenue Charles de Gaulle, L-1653, Luxemburské veľkovoľvodstvo, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Gallo, s.r.o., so sídlom Jilemnického 30, Martin, proti žalovanému: X. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. XXX, o zaplatenie 272,21 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 29. 10. 2013 č. k. 4C/139/2013 - 47, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku o zamietnutí žaloby čo do zvyšku a o trovách konania.

N e p r i z n á v a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Vranov nad Topľou rozsudkom č.k. 4C/139/2013 - 47 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 5,83 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z uvedenej sumy od 23. 5. 2010 až do dňa zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Súd žalobu žalobcu čo do zvyšku zamietol. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že žalobca sa podaním z 20. 2. 2013 domáhal zaplatenia sumy 272,21 Eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 23. 5. 2010 do zaplatenia titulom Zmluvy o pôžičke uzavretej právnym predchodcom žalobcu spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. Kežmarok (Triangel) so žalovaným, uzavretej dňa 26. 3. 2009, predmetom ktorej bolo poskytnutie účelovej pôžičky 960,- Eur. Pôžička mala byť splácaná v splátkach po 40,- eur a konečná splatnosť je 24 mesiacov. Priemerná hodnota RPMN je 34,49 %. Ročná úroková sadzba je 37,64 %. Do dňa spísania žaloby žalovaný zaplatil 785,22 Eur. Pre omeškania s plnením svojho záväzku žalobca listom z 15. 5. 2010 predžalobnou upomienkou vyzval žalovaného k okamžitej jednorazovej úhrade zvyšku splátok. Celkový dlh k podaniu žaloby predstavuje 272,21 Eur.

Súdu bolo doručené oznámenie o postúpení pohľadávky medzi Consumer Finance Holding, a.s. a spoločnosťou Secapital S. á.r.L., Luxemburské veľkovoľvodstvo. Súd uznesením zo dňa 16. 8. 2013 pripustil zámenu účastníkov na strane žalobcu.

Z vykonaného dokazovania súd mal preukázané, že právny predchodca žalobcu uzavrel zmluvu o bezúčelovej pôžičke dňa 26. 3. 2009 na sumu 700,- Eur, ktorá mala byť splatená v 24 mesačných splátkach po 40,- Eur. Ročná úroková sadzba pôžičky je 37,64 %. Listom z 15. 5. 2010 žalobca vyzval k okamžitej úhrade splátok jednorázovo, pričom k 30. 8. 2013 dlh predstavoval 924,51 Eur. Súd nárok žalobcu posudzoval podľa zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, kde podľa § 52 a násl. Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. je potrebné preskúmať, či spotrebiteľská zmluva neobsahuje

tzv. neprijateľné podmienky, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Zmluva o pôžičke je spotrebiteľskou zmluvou na poskytnutie 700,- Eur, pričom k podaniu žaloby zo strany žalovaného bolo zaplatených 785,22 Eur, čo vyplýva z prehľadu transakcií na úverovom účte. Súd sa zaoberal dohodnutou výškou úroku z pôžičky vo výške 37,64 % ročne. Podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. dohodnutá výška úrokov z omeškania sa nemá priesčiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. Podľa internetovej stránky NBS pri úverových zmluvách uzavretých v marci 2009 spotrebiteľské úvery sa poskytovali s úrokom 13,18 % ročne. Preto súd považuje dohodnutie úroku nad 13,18 % ročne za absolútne neplatný právny úkon. V zmluve dohodnutý úrok z úveru predstavuje 260,- Eur pri úročnej sadzbe 37,64 % ročne. Ak je opodstatnený úrok s úrokovou mierou 13,18 % ročne, tak žalobca má nárok len na 35,02 % uplatňovaného úroku ($13,18 \% \times 100 : 37,64 \% = 35,02 \%$), teda 35,02 % zo sumy 260,- Eur predstavuje 91,05 Eur. Spolu s istinou mal žalovaný zaplatiť 791,05 Eur, pričom zaplatil 785,22 Eur. Zostalo mu ešte uhradiť 5,83 Eur. V tejto časti súd považoval nárok za dôvodný a v prevyšujúcej časti návrh zamietol.

Čo sa týka zmluvnej pokuty 74,70 Eur podľa bodu 12.2 Všeobecných obchodných podmienok, dojednanú zmluvnú pokutu považuje súd za neopodstatnenú a v tejto časti žalobu zamietol. Dohodnutá zmluvná pokuta neúmerne zaťažuje spotrebiteľa, pretože okrem zmluvnej pokuty má platiť mesačne splátky a úroky z omeškania, čo jednoznačne zaťažuje spotrebiteľa a je jednoznačne v neprospech veriteľa. Zmluvnou pokutou dochádza k duplicitnému zaťaženiu spotrebiteľa, čo pri mesačných splátkach by predstavovalo 120 % ročne. Aj keď ide o jednorazovú pokutu, tak z hľadiska možného požadovania 120 % ročne, dojednaná zmluvná pokuta je neprimeraná aj vzhľadom na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove vo veci 3Co/3/2011. Dojednanie zmluvnej pokuty súd hodnotí ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je absolútne neplatná pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

Súd neuznal nárok žalobcu na zaplatenie 58,22 Eur ako nákladov spojeným s vymáhaním pohľadávky. Tieto náklady žalobcu nikdy neboli špecifikované, pričom dôkazné bremeno je na žalobcovi. Pre neunesenie dôkazného bremena v tejto časti súd nárok žalobcu zamietol.

Keď žalobca vyzval žalovaného na splatenie celého dlhu, ktorú výzvu prevzal žalovaný 19. 5. 2010, tak najneskôr 23. 5. 2010 je žalovaný v omeškani s plnením svojho záväzku. Potom podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. je povinný platiť 9 % úrok z omeškania z dlžnej sumy nesplatennej istiny.

O trovách konania účastníkov bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 3 O.s.p., kde pre výrazný neúspech v súdnom konaní nemá žalobca právo na náhradu trov konania. Žalovaný mal neúspech len v pomerne nepatrnej časti (priznaných 5,83 Eur žalobcovi, čo je úspech 2,14 % a neúspech 97,86 %), v konečnom dôsledku znamená povinnosť žalobcu nahradiť žalovanému trovy konania. Keďže žalovaný si náhradu trov konania neuplatnil, úspešnému žalovanému nebola priznaná náhrada trov konania.

Proti rozsudku okresného súdu, v časti, kde bol návrh zamietnutý, dal odvolanie žalobca. Súd prvého stupňa prejudiciálne určil neplatnosť zmluvy o pôžičke v časti dohodnutej výšky úrokov z pôžičky bez vykonania komplexného posúdenia okolností, za ktorých bola uzavretá. Preto sa vylučuje porovnanie úrokovej miery NBS, ako to urobil súd prvého stupňa. Nebola ohrozená zmluvná voľnosť účastníkov pri uzatváraní zmluvy. Žalovaný nebol v ničom obmedzovaný, dobrovoľne prevzal záväzok vrátiť nielen poskytnutú pôžičku, ale aj dohodnuté úroky. Nebola spochybňovaná platnosť zmluvy pre tieseň a len z internetovej stránky NBS nemožno vyvodiť záver ohľadom úrokových mier obvyklých v čase uzavretia zmluvy. Súd mal zohľadniť aj úrokové sadzby bánk. Čo sa týka zmluvnej pokuty, táto je sankciou za omeškanie, a to podľa bodu 12.2. Všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú nedeliteľnou súčasťou zmluvy a napĺňajú predpoklady § 544 a násl. Občianskeho zákonníka. Navrhuje v napadnutej zamietavej časti zrušiť rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd prejednal vec v medziach, ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia a zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné potvrdiť ako vecne správne. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 219 os. 2 O.s.p.) a k tomu dodáva:

Žalobca svoj nárok opiera o uzavretú Zmluvu o poskytnutí bezúčelovej pôžičky zo dňa 26. 3. 2009. Okresný súd správne hodnotil zmluvný vzťah ako spotrebiteľskú zmluvu, pretože podľa zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, a to § 2 ods. 2, spotrebiteľským úverom je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo inej právnej formy. Podľa § 3 ods. 1, 2 zákona veriteľom je právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania, pričom spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Zmluvný vzťah účastníkov je potrebné posudzovať aj podľa § 52 a násl. Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. či spotrebiteľské zmluvy neobsahujú tzv. neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Podľa zmluvy o poskytnutí bezúčelovej pôžičky išlo o pôžičku 700,- Eur, ktorá mala byť vrátená v 24 mesačných splátkach po 40,- Eur, takže celková suma pôžičky bola 960,- Eur. Ročná úroková sadzba je

37,64 % a priemerná hodnota RPMN 34,49 %. Listom zo dňa 15. 5. 2010 žalobca vyzval k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo v súlade so Všeobecnými obchodnými podmienkami, pričom dlh 552,- Eur mal byť zaplatený do 3 dní od doručenia upomienky. Žaloba na súd bola doručená 20. 2. 2013. V podaní z 26. 8. 2013 žalobca špecifikoval uplatnenú pohľadávku 272,21 Eur. Tá je tvorená z dlžnej sumy 924,51 Eur + 74,70 Eur je zmluvná pokuta podľa čl. 12 bodu 12.2 Všeobecných obchodných podmienok. Ďalších 58,22 Eur sú náklady spojené s uplatnením - vymáhaním pohľadávky podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Od toho je potrebné odpočítať 785,22 Eur zaplatených žalovaným.

Pri zmluvnej pokute 74,70 Eur je potrebné vychádzať z ust. § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, že ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť porušil, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinností nevznikne škoda. Podľa ods. 2 zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne. V samotnej zmluve o poskytnutí bezúčelovej pôžičky firmy Triangel sa nedojednala konkrétna výška zmluvnej pokuty či určenie zmluvnej povinnosti, pri porušení ktorej vzniká nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty. Na druhej strane zmluvy, ktorá nie je podpísaná účastníkmi, sú aj tzv. podmienky k zmluve o poskytnutí pôžičky PT-02. Tieto nepodpísané podmienky k zmluve neznamenajú písomné dojednanie platenia zmluvnej pokuty pre porušenie konkrétnej zmluvnej povinnosti. Preto rozhodnutie súdu prvého stupňa je správne, pokiaľ nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty ako nedôvodný zamietol. Pre chýbajúcu písomnú formu dojednávania platenia zmluvnej pokuty, kde nepostačuje odkaz na podmienky k zmluve o poskytnutí pôžičky, nie je možné hovoriť o platnom dojednaní platenia zmluvnej pokuty. Preto nárok žalobcu pri zmluvnej pokute mohol okresný súd zamietnuť aj z dôvodu chýbajúcej zákonnej podmienky, a to písomného dojednávania platenia zmluvnej pokuty.

Čo sa týka zaplatenie 58,22 Eur ako nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky, tak žalobca nedoložil žiadne listinný dôkaz preukazujúci práve konkrétnu výšku týchto nákladov súvisiacich s uplatnením pohľadávky. Keďže dôkazné bremeno je na žalobcovi, ktorý ho neunesol na preukázanie vzniku - tvorby týchto nákladov práve v rozsahu 58,22 Eur, preto pre neunesenie dôkazného bremena na preukázanie výšky tejto pohľadávky návrh zamietol. Aj v tejto časti je rozhodnutie súdu prvého stupňa správne, pokiaľ nárok žalobcu na zaplatenie 58,22 Eur zamietol.

Čo sa týka zvyšku nároku žalobcu, pri spotrebiteľských úveroch - pôžičkách podľa zák. č. 258/2001 Z. z. je potrebné dojednávať ročnú úrokovú sadzbu, ročnú percentuálnu mieru nákladov, výšku, počet a termíny splátok istiny, úroku a iných poplatkov, v opačnom prípade podľa § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z. z., ak zmluva spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa ods. 2 písm. a), b), d) až j), k) poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Na druhej strane Nariadenie vlády SR 238/2008 Z. z. stanovuje výšku, ktorá nesmie prevyšovať odplatu za poskytnutie spotrebiteľského úveru. Žalobca ako odvolateľ poukazuje na to, že pri stanovení výšky úrokov nie je potrebné vychádzať z úrokovej miery NBS, ale z úrokových sadzieb uplatňovaných bankami v dobe poskytnutia úveru. Ak sa vychádza z textu zmluvy o poskytnutí bezúčelovej pôžičky, tá má dve časti, a to požiadavku klienta na uzavretie dohody o pôžičky s pôžičkou 700,- Eur a s vrátením pôžičky v 24 mesačných splátkach, ale v osobitnej časti VII. Schválená výška pôžičky (nevypĺňa sa) si už žalobca dopĺňal ročnú úrokovú sadzbu či RPMN. Výška vyplýva z podmienky zmluvy o poskytnutí pôžičky, ktorá je v predtlačí, takže nie je možné konštatovať, aby žalovaný mal možnosť výberu, ak konkrétna sadzba výšky splátok s úročnými podmienkami či RPMN je pevne stanovená bez možnosti ovplyvnenia ich výšky dlžníkom - žalovaným. Vyjednávacia sila dlžníka je obmedzená len na

výšku tzv. rýchlej pôžičky, ale ostatné podmienky zmluvy sú už len záležitosťou veriteľa. Vyjednávacia sila dlžníka je obmedzená len na prehlásenie, že pred podpisom zmluvy bol oboznámený s podmienkami a Všeobecnými obchodnými podmienkami (tieto ani v spise neboli doložené), ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy a takúto zmluvu podpisuje dlžník časti XII. vyhlásenie zmluvných strán a že zmluvu v takomto rozsahu podpisujú. Ak sú pochybnosti o skutočnej vôli dlžníka podpisovať účelovú pôžičku s tak vysokou úrokovou sadzbou či RPMN, potom je na mieste, tak ako to urobil okresný súd, vychádzať zo všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka a Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorý v znení platnom v dobe uzavretia zmluvného vzťahu riešil výšku úrokov z omeškania ako sadzbu, ktorá je o 8 percentuálnych bodov vyššia, ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Podľa prehľadu splátok a úhrad zo strany žalovaného bolo zaplatených 785,22 Eur na dlh vypočítaný žalobcom v rozsahu 924,51 Eur s úrokovou sadzbou a úrokmi z omeškania nepriaznivými pre spotrebiteľa. Úvaha súdu prvého stupňa je správna, pokiaľ riešil nárok žalobcu len na zákonný úrok podľa Nariadenia vlády SR či úroky z omeškania, takže dlh celkom aj s príslušenstvom pohľadávky mohol dosiahnuť 791,05 Eur, pričom zo strany žalovaného bolo zaplatené 785,22 Eur. Žalovaný má doplatiť len rozdiel 5,83 Eur. Odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne, pokiaľ zvyšok nárok žalobcu ako nedôvodný zamietol.

Odvolací súd potvrdzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa aj vo výroku o náhrade trov konania, pretože pre výrazný neúspech žalobcu v súdnom konaní nemá žalobca podľa § 142 ods. 3 O.s.p. právo na náhradu trov konania. Úspešný žalovaný si náhradu trov konania nežiadal. Žalobný návrh bol dôvodný len v rozsahu 2,14 %, preto úspešnejšiemu žalovanému nemohol súd priznať náhradu trov konania, pokiaľ si ich neuplatnil. Podľa § 151 ods. 1 O.s.p. nárok na náhradu trov konania je potrebné uplatniť, pričom zo strany žalovaného náhrada trov konania nebola uplatnená, preto žalovanému nemohla byť priznaná náhrada trov prvostupňového konania.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. Neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Úspešnému žalovanému v odvolacom konaní trovy nevznikli, preto ani odvolací súd nemohol priznať žalovanému náhradu trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.